

FORUMVERSLAG 08-10-2020

Programmabegroting Zutphen 2021-2024 (08-10-2020)

Datum

08-10-2020

Tijd

19:00 - 22:00

Zaal

Burgerzaal

Behandeling

Oordeelsvormend

Openbaarheid

Openbaar

Voorzitter

M.G.S. Siemes

Griffier

B.M. Duizer

Notulist

More Support

Genodigden

AANWEZIG NAMENS NAAM

GroenLinks H Krans

SP M de Ridder

PvdA F.J.M. Heitling

Burgerbelang H.J.M Verschure

D66 Y.J.A. ten Holder

VVD J Lok

CDA G.H. Brunsveld

Stadspartij G.J.H. Pelgrim

BewustZW A.W. Jansen

ChristenUnie A. van Dijken

Kies Lokaal Zutphen Warnsveld P.I. Ackermans

Portefeuillehouder(s)

H. Matser, L. Werger, A. de Jonge, M. ten Broeke

Ondersteuners

P Seinen

Pers

ja

Publiek

21 personen

Insprekers

ja

Verslag van de vergadering

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom.

Dit Forum vormt onderdeel van een reeks, waarin de Programmabegroting 2021-2024 wordt behandeld. Op 24 september heeft het College de begroting gepresenteerd. Op 1 oktober was er een inlooppuur voor technische vragen. De beantwoording op deze vragen heeft de raad op 6 oktober ontvangen. Vragen die nog niet zijn beantwoord, betreffen met name politieke vragen. De bijeenkomst van heden biedt gelegenheid om daar nader op in te gaan.

De planning van de avond wordt toegelicht.

Korte presentatie vanuit de ambtelijke organisatie over de tool 'Zutphen in cijfers'.

Inspreekreactie namens de sportverenigingen en koren. De heer Janssen zal ingaan op het verzamelen van oud papier.

Beantwoording openstaande vragen door het College.

Vervolgens start de inhoudelijke behandeling.

Ad A - Korte presentatie vanuit de ambtelijke organisatie over de tool 'Zutphen in cijfers'

De heer Seinen, ambtelijke ondersteuning toont aan de hand van een PowerPointpresentatie hoe de begroting digitaal vindbaar is. Er is een tool beschikbaar om de begroting op overzichtelijke wijze te kunnen lezen, maar de bekendheid hiervan blijkt gering. Via de presentatie wordt toegelicht hoe deze tool kan worden gebruikt.

De voorzitter stelt vast dat er geen vragen zijn naar aanleiding van de presentatie en de uitleg van de tool. Hij biedt de heer Jansen gelegenheid om in te spreken.

Ad B - Inspreekreactie namens de sportverenigingen en koren inzake het inzamelen van oud papier

Inspreker spreekt namens tien Zutphense verenigingen, die zich bezighouden met het inzamelen van oud papier. Sedert decennia zijn verenigingen betrokken bij het ophalen van oud papier. Eerst gebeurde dat zelfstandig, totdat de gemeente dit in 2005, zonder enig overleg, naar zich toehaalde. Naar aanleiding van verzet hiertegen vanuit de verenigingen, zijn afspraken gemaakt met de toenmalige wethouder, middels een gentleman's agreement en is de huidige situatie ontstaan. Deze afspraken zijn tot nu toe nagekomen.

Het College stelt via een brief aan de verenigingen voor deze werkwijze te beëindigen. In dit schrijven wordt niet gerept over het voornemen om de vergoeding aan de verenigingen te halveren, terwijl dit voornemen wél vastgelegd blijkt te zijn in de programmabegroting.

De verenigingen voelen zich hierdoor geschoffeerd en hebben het College een brief gestuurd, met een kopie aan de raad. De voorgestelde werkwijze wekt de indruk dat de portefeuillehouders niet over de grenzen van hun eigen portefeuille kijken, maar het zicht beperkt hebben tot de eigen portefeuille. De afwezigheid van inzicht in de positie van de verenigingen versterkt deze veronderstelling.

Inspreker roept de raad op deze bezuiniging niet te accepteren teneinde te voorkomen dat verenigingen failliet gaan en schade wordt toegebracht aan de maatschappelijke functies in de gemeente Zutphen.

Burgerbelang vraagt zich af of de verenigingen de bereidheid hebben om op andere wijze betekenis te hebben voor de samenleving, of andere taken op zich zouden willen nemen wanneer de huidige wijze van inzameling zou worden gecontinueerd.

Inspreker geeft aan, dat de meeste verenigingen in Zutphen al behoorlijk actief zijn. Inspreker is zich ervan bewust dat de wereld verandert en dat meedenken over veranderingen logisch lijkt, maar de mogelijkheden binnen dit kader zijn gering.

Burgerbelang is voornemens met een amendement te komen met als doel te bezien hoe de verenigingen alsnog kunnen worden ondersteund.

D66 vraagt of het betoog van inspreker een pleidooi is om de verenigingen te subsidiëren.

Inspreker is bereid om als verenigingen een tegenprestatie te leveren, als het ontvangen bedrag overeind blijft. Een bijkomende factor is dat de meeste verenigingen door de coronacrisis financieel op achterstand zijn komen te staan.

De SP vraagt hoeveel procent van het totale inkomen van de verenigingen via de opbrengsten van het oud papier wordt gegenereerd.

Inspreker geeft aan dat dit per vereniging varieert van enkele procenten tot meer dan de helft van de verenigingsinkomsten en verwijst wat dit betreft naar de bijlage bij de brief van de verenigingen hebben verstuurd, waarin dit is gespecificeerd.

De PvdA concludeert dat vijftig procent heel veel is en vraagt welke verenigingen dit betreft en wat de bezuiniging voor die verenigingen betekent.

D66 vraagt zich af of iedereen de stukken heeft gelezen.

De voorzitter dankt de heer Jansen voor diens inbreng.

Ad C - Beantwoording openstaande vragen door het College

Het College verwijst naar de twee openstaande bestuurlijke vragen.

De eerste vraag betreft de voorgestelde bezuiniging op de culturele instellingen ad € 300.000,=. Het College licht toe, dat deze bezuiniging in 2024 ingaat. De hoop bestaat dat de coronasituatie dan onder controle is. Daarnaast zijn er inhoudelijk veel keuzes te maken door de culturele instellingen om middels slimme mogelijkheden met minder geld te kunnen uitkomen.

De tweede vraag heeft betrekking op De Hanzehof, waarvoor in de conceptbegroting nog geen investeringsbudget is opgenomen, maar waarvan wel het voornemen bestaat om dit te gaan doen. In de ideale situatie zou het benodigde bedrag voor deze investering reeds bekend zijn en zou hiervoor voldoende ruimte in de begroting beschikbaar zijn, maar dit is nu niet het geval. Voorheen werd bij investeringen ook niet altijd lang van tevoren een bedrag in de begroting opgenomen, maar is de investering wel gedaan en uitgesmeerd over meerdere jaren. Ook in dit geval ziet het College zich genooddaakt om het op een dergelijke wijze te doen.

D66 geeft aan, dat de beide vragen van D66 afkomstig zijn. Als het gaat om de bezuinigingen op culturele instellingen is de vraag gesteld, wat de afwegingen van het College zijn om tot deze bezuiniging over te gaan. Ook al gaat de bezuiniging pas in 2024 in, dit neemt niet weg dat er voor de verenigingen momenteel een totaal ander perspectief ligt.

Voor wat betreft De Hanzehof, is door de raad in december 2019 een scenario, met becijfering, omarmd en zijn afspraken gemaakt. D66 hoort geen argumenten, waarom deze investering nu niet in de begroting is opgenomen.

De ChristenUnie stelt - in reactie op D66 - dat deze investering als een risico boven de begroting hangt en invloed heeft op het weerstandsvermogen. Spreker heeft de indruk dat deze investering daarom bewust buiten de begroting is gehouden.

Het College geeft aan, dat in het kader van de begroting is gesproken over de concrete risico's. Daarbij gaat het over het gebouw van De Hanzehof. Deze risico's zijn beschreven en voorzien van bedragen. Voor een toekomstige investering bestaat de mogelijkheid om 1) geld tevoren te reserveren of 2) ervoor te kiezen de investering te doen en de betaling daarna in de tijd te faseren.

In reactie op de vraag over de bezuinigingen op de culturele instellingen, refereert het College aan de cultuurnota die zal verschijnen. Hierin worden afwegingen gemaakt over de taken, die bij de culturele instellingen thuishoren. Er zijn grote, belangrijke organisaties in Zutphen, maar er valt veel te vernieuwen in het culturele aanbod van Zutphen. Tijdens de behandeling van de cultuurnota zal dit aan de orde komen. De voorgestelde bezuiniging is een aanloop daarnaartoe.

D66 verzoekt of de dreiging niet kan worden weggenomen alvorens het College aan de slag gaat met de cultuurnota. De fractie geeft voorts aan, dat er al een heel duidelijk plan ligt ten aanzien van De Hanzehof en dat er heldere afspraken zijn gemaakt. Afgesproken is onder meer, dat er financieringsplannen aan ten grondslag zullen komen te liggen. Het kan niet zo zijn, dat het College in een realistische begroting ervoor kiest om realistische problemen, die er al decennia liggen, links te laten liggen om maar tot een sluitende begroting te komen. Spreker doet een oproep aan de overige fracties om dit gezamenlijk te gaan oppakken.

BewustZW ondersteunt de oproep van D66.

Het College benadrukt dat het geen zaken achterhoudt. Het College wil deze indruk ook verre van zich werpen. Als er niet wordt geïnvesteerd wordt, komen daar ook geen kosten uit voort. Op het moment dat een investering wordt gedaan, wordt gezien in hoeveel jaar die investering moet worden afgeschreven. De afschrijvingskosten moeten jarenlang worden opgenomen. Daartegenover staan inkomsten. Dit geheel moet leiden tot een sluitende begroting.

D66 wijst er op, dat de systematiek zoals het College schetst, volledig bekend is.

De ChristenUnie beticht het College er niet van om zaken achter te houden. Wel bevreemdt het de fractie dat zelfs in de PM -post geen melding wordt gemaakt van deze investering.

Het College gaat in op de vraag inzake de afvalstoffenheffing en legt uit, dat op het moment dat de gemeente een verhoging van de afvalstoffenheffing wil aankondigen, dat in de primitieve begroting moet zijn opgenomen. Dat is in deze begroting echter niet gebeurd. Om die reden doet het College de aankondiging dat er een bedrag zal worden opgenomen in de primitieve begroting, dat één op één zal terugkomen in een verhoging van de afvalstoffenheffing. Daarbij moet worden gedacht in een orde van grootte van € 35,= tot € 40,= per huishouden. Met deze aanpassing komt Zutphen ongeveer uit op het gemiddelde van de omliggende gemeenten. Deze aankondiging moet plaatsvinden zodat dit in december kan worden opgenomen.

Afgelopen jaren is er uit de reserves geput, waardoor de hoogte van de afvalstoffenheffing in Zutphen laag kon worden gehouden. Deze reserve is nu uitgeput, waardoor deze aanpassing noodzakelijk doorgevoerd moet worden. Voor de begroting heeft dit geen effect, maar wel voor de lasten van de inwoners.

D66 wijst er op, dat er nog een bestuurlijke vraag openstaat. Deze had betrekking op de structurele lasten van de basisvoorzieningen, zoals De Kaardebol en Het Waterkwartier.

Het College geeft aan, dat hier uitgebreid op kan worden teruggekomen tijdens een Forum, dat speciaal hiervoor is aangevraagd. In de afgelopen tijd is er al volop gekeken naar wat er kan worden gedaan om de toekomst van de genoemde instellingen te borgen door de financiering en de exploitatie te bestendigen. Een belangrijk middel dat hiervoor zal worden gebruikt, is een nieuw afwegingskader, gebaseerd op de strategische visie voor het sociaal domein. De genoemde locaties hebben baat bij deze nieuwe systematiek.

D66 zou dit een mooi antwoord hebben gevonden, wanneer er geen begroting 2021-2024 voor zou liggen. Feit is, dat die wel voorligt en er is een grote opgave binnen Wmo, Jeugd en de Participatiewet; daarvoor zijn heldere kaders vastgesteld. Het genoemde Forum zal pas na de vaststelling van de begroting plaatsvinden. Duidelijk is, dat de gemeente de algemene voorzieningen wil versterken. De genoemde voorzieningen hebben daarin een cruciale rol, maar dit is blijkbaar niet structureel geregeld. D66 vraagt of de raad met een concreet voorstel moet komen binnen de begroting.

Het College geeft aan, dat in voorliggende conceptbegroting de genoemde locaties vanuit de begroting wel geld ontvangen; dit gebeurt ofwel via de subsidies in het sociaal domein, ofwel vanuit andere onderdelen in het sociaal domein. De belangrijkste vraag is welke afweging de gemeente gaat maken ten aanzien van de verdeling van die gelden.

De voorzitter opent het inhoudelijk debat.

Ad D - Inhoudelijke behandeling

De SP kondigt een amendement aan ten aanzien van het gebruikersdeel van de rioleringsheffing. Het voorstel is om dit gebruikersdeel volledig bij het eigenaarsdeel onder te brengen. Dit zou iets meer dan € 200.000,- kunnen opleveren. Dit bedrag kan worden gebruikt om de bezuinigingen op de peuteropvang en het verenigingsleven te kunnen wegstrepen.

Tevens heeft de SP een vraag over communicatiebudget. Hier wordt tienduizend euro op bezuinigd, maar uit het betoog van het College is duidelijk geworden dat het communicatiebudget vaak niet volledig wordt gebruikt. De vraag is waarom er dan méér op kan worden bezuinigd.

Burgerbelang waardeert het initiatief van de SP en zal overwegen hoe daarmee om te gaan. Daarnaast is Burgerbelang tot de conclusie gekomen, dat de dilemmanotitie zich beperkt tot de nabije toekomst. Burgerbelang vindt het tijd om als raad in discussie te gaan over de vraag hoe de financiën op langere termijn moeten worden ingericht. De fractie heeft daartoe vijf vragen c.q. dilemma's geformuleerd:

Moeten wij als raad en College niet het lef hebben om de meerjarenbegroting niet sluitend te maken, zeker omdat het College meermalen heeft aangegeven dat de rek eruit is en Den Haag aan zet is?

Is de begroting 2021 niet het juiste moment om als raad de discussie te voeren over de gemeentelijke lasten, deze in één keer fors te verhogen en gelijk te stellen met het regionaal of landelijk gemiddelde?

Is het nu niet de tijd om vast te stellen dat Zutphen het niet meer alleen aankan en als raad te gaan discussiëren over de wenselijkheid om hulp te vragen bij de financiën? Meer concreet, denkt de fractie hierbij aan verscherpt toezicht, dan wel het aanvragen van de artikel 12 status.

Is dit niet het moment om als raad de lasten op het niveau te zetten dat van toepassing is in de situatie, dat je als gemeente inderdaad onder verscherpt toezicht komt te staan of de artikel 12 status krijgt.

Is dit niet het juiste moment om als raad te discussiëren over de vraag of Zutphen niet in 2030, maar in navolging van landelijk en Europees beleid, in 2050 energieneutraal moet zijn? Dit kan invloed hebben op de begroting.

Burgerbelang vindt dat het tijd is om een duidelijk signaal af te geven en stelt dat de gemeente Zutphen het niet meer alleen kan bolwerken.

De VVD vindt de genoemde dilemma's interessant, maar heeft de indruk dat enkele daarvan al lang voorliggen. Het 'niet sluitend krijgen van de begroting' komt ook in de dilemmanotitie naar voren. Ook het verhogen van de gemeentelijke lasten is een doorlopend dilemma. Deze dilemma's komen al vaak in Fora en in het debat naar voren.

Het enige nieuwe dilemma, dat nu wordt voorgelegd, betreft de energieneutraliteit. De vraag is waarom Burgerbelang deze lijst presenteert, terwijl hier al regelmatig over wordt gesproken.

Burgerbelang geeft aan, dat er ieder jaar 'n beetje bij moet. De fractie vraagt of de gemeente niet een keer het lef moet tonen om een échte stap te zetten, zodat er volgend jaar niet weer ietsje meer bij moet. Burgerbelang wil hierover een inhoudelijk debat voeren.

De VVD is verbaasd dat Burgerbelang de lasten in één keer fors wil verhogen in plaats van stapsgewijs. De vraag is of dit als een verbetering moet worden gezien. De VVD schuwt deze discussie niet, maar de dilemma's zijn al langer bekend en hier wordt al lang over gesproken. In het enorme bezuinigingspakket van 2018 werd er jaren vooruitgekeken naar het fundamenteel veranderen van het uitgavenpatroon.

De PvdA constateert dat Burgerbelang voorstander is van een forse belastingverhoging. Het is waar dat de gemeente veel geld uitgeeft, maar dat gebeurt heel voorzichtig en met beleid, waarbij telkens de dilemma's langskomen. Spreker ziet niet hoe die dilemma's kunnen worden opgelost met een forse lastenverzwaring. De PvdA wil de keuzes baseren op de details én de grote lijnen.

Burgerbelang benadrukt de punten te hebben ingebracht om hier gezamenlijk over te kunnen discussiëren. Burgerbelang heeft nièt gezegd, dat er overgegaan moet worden naar maximumlasten voor de inwoners. De fractie wil graag een goede inhoudelijke discussie om terugkerende dilemma's te kunnen oplossen.

De ChristenUnie kan zich vinden in deze discussie, mede omdat de wethouder financiën eerder heeft aangegeven dat de bijdragen van het Rijk op de langere termijn onvoldoende zijn om de stad overeind te houden. In dat licht is sprake van een zinnige discussie.

De PvdA is het daarmee eens, maar vraagt wat de insteek dan dient te zijn.

GroenLinks verzoekt om inhoudelijk de discussie aan te gaan.

De Stadspartij wil deze discussie wel voeren, maar wil eerst van Burgerbelang weten of hierbij ook wordt gedacht aan een gedifferentieerde manier van belastinginning, waarbij de armlastige inwoners worden ontzien.

Burgerbelang benadrukt een discussie te willen voeren om er samen uit te komen. Iedere keer wordt dezelfde discussie gevoerd en volgt er een kleine lastenverhoging. Het cruciale punt is dat een signaal moet worden afgegeven omdat Zutphen het financieel niet kan bolwerken. De vraag is of iedere keer koste wat het kost een sluitende begroting moet worden afgegeven of dat de raad ervoor kiest een niet-sluitende begroting in te dienen omdat 'het water inmiddels tot aan de lippen staat'.

Kies Lokaal is het ermee eens, dat het tijd wordt om 'n keer een goede discussie te voeren. Er komt veel op de gemeenten af en de vraag is hoe ver de gemeente Zutphen wil gaan. De fractie complimenteert het College met de sluitende begroting. De fractie heeft er echter geen goed zicht op of de begroting sluitend is gemaakt door bepaalde zaken uit te stellen. De aandacht dient goed op de Wmo te worden gericht om helder te krijgen waar de kosten precies in zitten. Deze scherpte is nodig om richting de provinciale of landelijke overheid concrete stappen te kunnen zetten.

Voorts is het de vraag wat de gevolgen zijn als de gemeente Zutphen een artikel 12 gemeente wordt.

GroenLinks geeft aan hoe te worden van het noemen van de mogelijkheid van artikel 12, want de wethouder heeft eerder gezegd dat een groot percentage van de gemeenten in Nederland méér in aanmerking komt voor die status dan de gemeente Zutphen. Bij een artikel 12 status heb je als gemeente niets meer mee te zeggen. Nu bestaat die mogelijkheid nog wel.

Kies Lokaal is er voorstander van om de zaken in eigen hand te houden, maar het is wel belangrijk om het signaal af te geven 'tot hier en niet verder'. Die stap wil de fractie wel bespreken.

Het CDA constateert dat de discussie over twee lijnen loopt. Enerzijds ligt de vraag op tafel of aan de inwoners kan worden gevraagd méér bij te dragen. Het CDA vindt daar wel iets voor te zeggen, maar daar moet vanuit de gemeente wel iets tegenovers staan. Feit is, dat dat de afgelopen jaren niet het geval is geweest.

Anderzijds ligt de vraag voor of de gemeente een protestbegroting zou moeten indienen. Het is goed om over beide lijnen te discussiëren. Forse verhoging van de lasten ziet het CDA niet direct zitten, maar voor het indienen van een protestbegroting voelt de fractie wel wat. Er zitten namelijk oneerlijkheden in de lasten, die vanuit het landelijk niveau aan de gemeenten worden opgelegd, maar niet volledig door het Rijk worden gedekt.

De VVD vindt de vraag interessante, wat voor soort begroting de gemeente Zutphen voor de komende jaren moet maken. Dit bepaalt namelijk mede de uitstraling, die de gemeente richting Rijk, provincie en inwoners wil hebben. Daarbij speelt de vraag over een keuze voor lastenverzwaring, versoering van voorzieningen of voor een protestbegroting.

De VVD ziet een protestbegroting echter niet als een snelle oplossing. Met een protestbegroting wordt gehoopt op een reactie vanuit het landelijk niveau, maar dat is een risico. Immers, als dat niet gebeurt dan ligt de artikel 12 status op de loer en heeft de gemeente niets meer te zeggen. Dan worden de lasten alsnog fors verhoogd en de voorzieningen versoerd.

De SP vindt de discussie interessant. Twee jaar geleden heeft de SP al aangekaart dat het Rijk zaken afstoot, zonder daarbij voldoende middelen te leveren. Ook door de VNG is aangegeven dat de gemeenten het op deze manier niet redden. Ook door de Veiligheidsregio's is dit signaal afgegeven. In beide gremia zijn veel VVD'ers vertegenwoordigd. In dat verband vraagt de SP zich af hoe de opmerking van de VVD-fractie in Zutphen moet worden geïnterpreteerd.

De VVD geeft aan dat het betoog van die fractie zich niet zozeer richtte op het al dan niet indienen van een protestbegroting. De fractie heeft erop willen wijzen dat, wanneer je als gemeente een protestbegroting aanlevert, rekening dient te worden gehouden met het scenario dat Den Haag alsnog niet reageert en je als gemeente daarvan alsnog de formele consequenties ondervindt. Dit dient in de afweging te worden meegenomen.

Burgerbelang vraagt of de VVD het eens is met de stelling dat de gemeente veel te weinig geld krijgt van het Rijk voor de taken die ze vanuit het Rijk heeft gekregen en de taken, die er nog aankomen.

De VVD vindt de huidige situatie tweeledig. Ten eerste, moet worden gekeken wat je als gemeente zelf kunt doen. Vastgesteld is dat de gemeente Zutphen binnen het sociaal domein te veel geld uitgeeft en dat dit op een andere manier moet worden georganiseerd. Als daarnaast blijkt dat de bijdrage vanuit het Rijk te laag is, dan kan de gemeente proberen haar uiterste best te doen om de zaken financieel dekkend te krijgen. Als dan nog steeds geen sprake is van een sluitende begroting, dan is het punt bereikt om te stellen dat het Rijk te weinig uitbetaalt.

D66 wijst op een motie die aan het Rijk is gestuurd; daarin is gesteld dat de gemeente het financiële probleem niet zelf kan oplossen en dat de bekostiging richting de gemeenten structurele problemen veroorzaakt. D66 vraagt zich af wat een protestbegroting oplevert.

Twee jaar geleden stond de gemeente Zutphen er nog slechter voor. Toen zijn kaders meegegeven aan het College, waarbinnen dient te worden gewerkt. Er is sprake van structurele tekorten binnen

het sociaal domein, maar er dient niet te worden vergeten dat we midden in een coronacrisis zitten. De economie staat als uitgangspunt centraal in de begroting, maar die economie schudt momenteel op haar grondvesten. Daarom dient op dit moment te worden gezien wat op het niveau van raad en College in Zutphen mogelijk is in deze begroting, waarbij de lastenverzwaring zo minimaal mogelijk bij de inwoners wordt gelegd.

Met een protestbegroting wordt de minimale zeggenschap, die Zutphen nu nog heeft, helemaal uit handen gegeven en is er nog steeds geen oplossing. Daarom wil D66 kijken wat Zutphen zelf nog aan middelen en efficiency kan genereren.

BewustZW sluit zich aan bij de woorden van D66 en voegt toe, dat BewustZW al vaker heeft gesproken over artikel 12. Dit was bedoeld als statement om het College zo ver te krijgen, dat ze doet wat ze moet doen. De raad heeft zich daar toen niet bij aangesloten. Bij aanvang van deze collegeperiode heeft BewustZW aangegeven, dat er een motie van wantrouwen boven het College hangt. Dit is gedaan om het College duidelijk te maken dat er daadwerkelijk iets moet gebeuren.

Eerder deze week heeft BewustZW aangegeven al veel verbetering zichtbaar is en dat het College op de goede weg is, maar dat de gemeente Zutphen er daarmee nog niet is.

Het College geeft aan met veel zaken bezig te zijn, maar dit is niet zichtbaar: zowel naar de bewoners, als naar de raad.

De discussie over artikel 12 wil BewustZW loslaten omdat de fractie de indruk heeft dat het College op dit moment voldoende scherp en capabel is. De fractie voelt daarom ook niets voor het indienen van een protestbegroting. BewustZW verwacht namelijk niet dat het Rijk hier aandacht aan zal besteden omdat de landelijke politiek in beslag wordt genomen door andere zaken, zoals de coronacrisis en de landelijke begroting.

De PvdA hoort van BewustZW dat het College op de goede weg is en constateert dat D66 een pragmatische aanpak voorstelt. Dit laatste spreekt de PvdA aan. Het indienen van een protestbegroting lijkt een goed idee, maar de vraag is wat het oplevert. De septembercirculaire zorgt ervoor dat er dit jaar geen begrotingstekort zal zijn. De vraag is of deze circulaire ook nog perspectieven bevat voor 2021.

Het grote dilemma, waar Zutphen voor staat, is dat er veel geld wordt uitgegeven en het budget krap is. Binnen het sociaal domein is veel geld nodig, maar er zal ook moeten worden gekeken hoe zaken slimmer en efficiënter kunnen worden georganiseerd.

De provincie Gelderland is bijna de rijkste provincie van Nederland. Spreker begrijpt dat de provincie niet bereid zal zijn om bijstandsuitkeringen te betalen, maar de provincie kan wel worden gevraagd wat zij kan bijdragen aan structurele uitgaven op lokaal niveau, bijvoorbeeld als het gaat over de infrastructuur. De fractie roept op om financiële oplossingen te zoeken bij het Rijk en de provincie.

BewustZW geeft aan, dat de inbreng van de PvdA eerder is gehoord vanuit dezelfde fractie. Met name de PvdA is één van de partijen die deel heeft uitgemaakt van het Kabinet en de veranderingsprocessen in het sociaal domein heeft doorgevoerd. De PvdA zit al jaar en dag in het College van Gedeputeerde Staten. De vraag is hoe het staat met 'de lijntjes van de PvdA Zutphen richting de provincie Gelderland.

De PvdA beaamt dat het vorige Kabinet verantwoordelijk is voor de veranderingen in het sociaal domein, maar dat de fractie ook zeker lijntjes heeft richting zowel het Rijk, als richting de provincie. In het huidige Kabinet zit niemand vanuit de PvdA. Daarnaast is de fractie het ook niet altijd eens met de landelijke partijleiding.

Het CDA vraagt of de PvdA niet eerder doelt op incidentele bijdragen vanuit de provincie in plaats van structurele.

De PvdA bevestigt dat niet wordt bedoeld op structurele bijdragen. De provincie kan mogelijk wel bijdragen aan bepaalde investeringen, zoals bijvoorbeeld aan schoolhuisvesting.

De ChristenUnie vindt de oproep van de PvdA, om de provincie om bijdragen te vragen, sympathiek klinken, maar heeft daar toch moeite mee. Ook in deze begroting zitten structurele gaten. Een incidentele opvulling lost het structurele probleem niet op. De wethouder heeft al eens aangegeven, dat Zutphen het alleen niet redt, als de rijksbijdrage op termijn niet omhoog gaat. Incidentele bijdragen van de provincie zullen dat niet kunnen voorkomen.

De PvdA wil voor de korte en langere termijn pragmatische oplossingen zoeken. Als er bij de provincie veel financiële ruimte zit, waar niets mee wordt gedaan, dan is dat een van de manieren om de financiering voor Zutphen rond te krijgen.

De ChristenUnie zou het positief vinden als de provincie structureel zou willen bijdragen aan de verduurzamingsopgave van de gemeenten.

Het CDA raakt wat verward door de paradox van BewustZW. Enerzijds zegt deze fractie dat het College op de goede weg is en anderzijds stelt deze fractie dat er een motie van wantrouwen boven de markt hangt. Spreker vraagt deze discrepantie nader toe te lichten.

BewustZW geeft aan dit statement aan het begin van deze collegeperiode helder te hebben neergezet. Het College heeft zelf in de hand of deze motie werkelijkheid wordt.

GroenLinks is het in grote lijnen eens met BewustZW, behoudens de dreigende motie van wantrouwen. Het Rijk heeft de transitie niet voor niets in gang gezet, maar heeft voor deze lijn gekozen om reden dat de gemeenten beter zicht hebben op de uitgifte van budgetten. Als het Rijk hiervoor een blanco cheque had uitgeschreven, dan was deze opgave nooit geslaagd. Spreker kan zich niet voorstellen dat Rijk en provincie het prettig vinden wanneer een aantal gemeenten hierdoor in de artikel 12 status terechtkomt.

Voor GroenLinks is de vraag relevant, hoe erg het zou zijn als de begroting niet helemaal sluitend is en als daarmee belangrijke doelen in de stad kunnen worden bevorderd.

BewustZW is van mening dat het College meer grip begint te krijgen, zowel binnen de gemeentelijke organisatie, als ook daarbuiten in de lijnen binnen de keten. Het pleidooi is ook altijd geweest om ervoor te zorgen dat de gemeente in control blijft, niet alleen in de cijfers, maar ook in de doelmatigheid en rechtmatigheid. In Zutphen is in het verleden sprake geweest van een grote mate van ondeskundigheid, waardoor er altijd moest worden bezuinigd. De weg die nu is ingeslagen, toont de juiste richting.

De SP heeft met enige irritatie het debat tot nu toe gevolgd en vraagt om het debat te richten op de voorliggende voorstellen en niet bij herhaling op het verleden te blijven wijzen.

Burgerbelang wijst er op, dat dit de eerste keer in tweeënhalf jaar is, dat er een discussie in deze vorm ontstaat. Ook Burgerbelang wil echter verder in het debat.

Burgerbelang vraagt wat het oplevert als Zutphen niet in 2030, maar in 2050 energieneutraal is.

Het CDA stelt, dat het sluitend krijgen van voorliggende begroting een hoge prijs vraagt. Ook maakt de fractie zich zorgen of deze begroting wel zo robuust is. Daarom is een protestbegroting misschien toch een goed idee.

Het CDA wil ook nadenken over de vraag op welke manier het College en de raad verder willen met het inkleuren van Zutphen en Warnsveld. Vandaag is het voornamelijk zwart en grijs.

Ook is het de vraag of binnen de lijntjes wordt gebleven of dat het ook buiten de lijntjes kan. In reactie op het voorstel van de SP, zal het CDA afstemmen of hier overeenstemming over kan worden bereikt.

Het CDA zal een amendement indienen ten aanzien van het stoppen van de noodopvang voor uitgeprocedeerde asielzoekers. Het gaat hierbij over een gering bedrag. Het CDA vindt het van belang dat mensen die geen stem hebben, wel gehoord worden.

De VVD refereert aan de voorgestelde lastenverzwaring met betrekking tot de OZB en vraagt het College of met deze verhoging het plafond in zicht is, dat geldt voor OZB-verhogingen.

De PvdA vraagt wat de voorgestelde maatregelen, zoals inzet op preventie aan de bijstandspoort en arbeidsparticipatie door middel van werk, concreet gaan betekenen.

De Hanzehof en het zwembad zijn grote begrotingsposten. De vraag is of het College hier iets meer over kan zeggen.

De PvdA is voorts benieuwd naar de reactie van het College op de inspreekreactie over het inzamelen van oud papier.

In de begroting is een aantal kengetallen met veiligheidsindicatoren opgenomen, waarvan een aantal boven het gemiddelde scoort. Spreker is benieuwd naar de toelichting van het College in dezen.

Er worden ook bezuinigingen voorgesteld op het gebied van toerisme en promotie. Afgevraagd wordt of hierdoor bepaalde zaken in de stad gemist gaan worden.

Het budget voor het sociaal domein is een terugkerend gespreksonderwerp. De vraag is of de gemeente voor de komende jaren voldoende middelen heeft om de bezuinigingen te kunnen doorvoeren en of er behoefte bestaat aan een investeringsbudget voor het sociaal domein.

GroenLinks heeft geen vragen aan het College, maar vraagt of de behandeling van de amendementen vòòr of na de reactie van het College plaatsvindt.

De voorzitter licht toe, dat dit Forum een oordeelsvormende intentie heeft. Het is aan de raad of zij dit mee wil nemen in de discussie van vanavond.

BewustZW constateert dat het bedrag voor het strooi beleid is gehalveerd. Er zal alleen nog op hoofdwegen worden gestrooid. In het verleden is door de raad gevraagd om, vanuit het oogpunt van veiligheid en openbare orde, ook op minder drukke wegen te strooien. Iets bezuinigen is mogelijk, maar halveren van het budget acht de fractie te veel.

De ChristenUnie informeert naar de financiering van de huishoudelijke hulp. Spreker vermoedt dat sprake is van windmaximalisatie bij de contractanten vanwege het grote verschil tussen de bruto loonkosten en de netto loonkosten. Wellicht is een bezuiniging mogelijk door een lager uurtarief in te stellen voor de contractanten, zodanig dat de medewerkers daar niet onder lijden en er mogelijk nog iets extra kunnen krijgen.

D66 staat sympathiek ten opzichte van het amendement van SP en ziet daarin ook nog aanvullende mogelijkheden. D66 gaat hierover graag in gesprek. De fractie ziet, wanneer het gaat over jongeren, zij in alle lijstjes aan de slechte kant van de indicatoren staan. D66 ziet hierin voor de raad een opgave. GroenLinks wil kijken naar de mogelijkheid voor het indienen van een niet-sluitende begroting, maar D66 benadrukt dat een sluitende begroting taakstellend is. D66 hecht waarde aan de kaders waar de raad serieus aan heeft gewerkt en die gezamenlijk zijn vastgesteld.

D66 is bereid de discussie te voeren over het door Burgerbelang ingebrachte punt inzake energieneutraliteit.

Als het gaat over realistisch begroten en realistisch ramen, ziet D66, dat in de inventarisatielijst op een aantal cruciale voorzieningen pm-posten zijn opgenomen, terwijl volgens de fractie nu al voorzien kan worden wat kan worden verwacht. D66 wenst deze zaken goed te borgen in de begroting 2021.

De Stadspartij constateert dat het College met name wil bouwen in het middeldure en dure woningsegment. Door de coronacrisis en de krapte op de huizenmarkt verhuizen steeds meer mensen naar het oosten van het land. De vraag is wat er dan nog overblijft aan woningen voor de eigen inwoners. De inkomenspositie van de inwoners zal niet snel veranderen. De vraag is hoe de gemeente voor de eigen inwoners woningen beschikbaar wil houden, zodat mensen met een krappere beurs ook voor een woning in aanmerking kunnen komen.

GroenLinks bevestigt - in reactie op D66 - dat de raad over kaders beschikt, die zij zelf heeft vastgesteld, maar hiervan kan desgewenst worden afgeweken. Hierover moet worden nagedacht wanneer de situatie in het land zodanig is, dat over noodwetgeving wordt gesproken.

D66 stelt dat de kaders niet alleen voor de raad zijn vastgesteld. Er is een hele organisatie opgetuigd om de budgethouders met de taakstellende opdracht aan de slag te laten gaan. Bovendien is een hele cultuurverandering in gang gezet. D66 zou het te simpel vinden om daar zomaar vanaf te wijken.

GroenLinks stelt, dat het een het ander niet hoeft uit te sluiten.

In reactie op de voorstellen van de SP, stelt GroenLinks dat het Kabinet tientallen miljarden uitgeeft aan ondernemers. In dat kader is het de vraag hoe 'het cement in de samenleving' wordt vastgehouden. Vanuit dat licht bezien, vindt GroenLinks de voorstellen van de SP sympathiek. Over de dekking hiervan dient verder te worden nagedacht.

Kies Lokaal acht veiligheid zeer belangrijk. In de begroting is gesteld, dat de gemeente voor toezicht en handhaving over een team op sterkte de beschikking heeft. Dit team heeft voldoende tijd en capaciteit om de prioriteiten op het gebied van handhaving uit te voeren.

Deze bewering staat echter haaks op de signalen die de fractie ontvangt, onder meer over hondenpoep, onveilige situaties bij het station en drugsoverlast. Spreker hoort graag van het College wat de prioriteiten zijn en of er in deze begroting daadwerkelijk voldoende geld is opgenomen voor handhaving.

De voorzitter biedt het College de gelegenheid de vragen te beantwoorden.

Het College geeft een toelichting op de wijze waarop de begroting is opgesteld.

Veel van de door de raad ingebrachte zaken vinden geen herkenning bij het College. De gemeente heeft hulp bij de provincie gevraagd en die ook ontvangen. De provincie kijkt ook met de gemeente mee. De gemeente heeft diverse malen signalen afgegeven richting provincie en Rijk, samen met andere gemeenten en via de VNG. Het College heeft haar best gedaan om tot een realistische en sluitende begroting te komen en is daarin geslaagd. Dat is een prestatie die stàt! Het College meent een robuuste begroting te hebben neergezet.

Met het amendement van de SP inzake de rioolheffing is het College niet blij. Het College heeft al vele jaren achter de rug, waarin de begroting niet structureel sluitend was. De rekening daarvan is naar de toekomst geschoven en daarvan worden nu de zure vruchten geplukt. Wanneer er te weinig geld binnenkomt, moet je het daarmee doen. Het College pleit er dan ook voor om, ook voor de toekomst, nu te kiezen voor een structureel sluitende begroting. Daarmee blijft en wordt de gemeente een interessante partner voor andere investeerders. Als een gemeente in een financieel onzekere situatie zit, zijn partners minder genegen om samen te werken.

De SP vraagt of het College verwacht dat het volledig onderbrengen van de rioolheffing onder het eigenaarsdeel, vastgoedbedrijven ervan zal weerhouden in Zutphen te investeren.

Het College geeft aan dat de heffing voor een groot deel bij de woningcorporaties zal komen te liggen. Zij kunnen deze heffing niet verhalen op hun huurders en dat betekent, dat de corporaties minder zullen investeren in de gemeente. Ook door de verhuurdersheffing is het voor woningcorporaties behoorlijk lastig om voldoende ruimte te vinden om te investeren in sociale woningbouw.

Het College is blij met de complimenten van BewustZW. Het College blijft hard werken aan vertrouwen vanuit de raad.

Aan de septembercirculaire heeft de gemeente niets als het gaat om perspectief voor de komende jaren, want de gemeente heeft uitsluitend incidentele middelen ontvangen.

In reactie op de VVD, stelt het College dat de OZB-verhoging geen plafond kent.

Het is aan de raad om het voorstel ten aanzien van de gladheidsbestrijding al dan niet te amenderen. Het College heeft gemeend dat in alle kleine en grote hoeken van de begroting is gekeken waar nog iets valt te halen en het strooibeleid is er daar één van. Het is niet zo, dat met het huidige bedrag alle wegen en fietspaden sneeuwvrij gemaakt kunnen worden.

BewustZW geeft aan, dat de gemeente verantwoordelijk is voor het onderhoud van de wegen. De gemeente heeft een zorgplicht, inhoudende dat iedereen veilig van het lokale wegennet gebruik kan maken. De effecten voor degenen die hier overlast van ondervinden, moeten niet uit het oog worden verloren. Er zullen keuzes gemaakt moeten worden, maar de fractie acht het verstandig goed na te denken over het nemen van bepaalde risico's in relatie tot het voldoen aan de zorgplicht.

Het College geeft aan, dat in de omliggende gemeenten verschillend met gladheidsbestrijding wordt omgegaan. Het is goed om daar eens naar te kijken. De suggestie om de provincie of Rijkswaterstaat hierin mee te laten kijken, wordt meegenomen.

Het College geeft aan, dat in de begroting geen rekening is gehouden met corona, omdat het College ervan uitgaat dat het Rijk honderd procent vergoedt. Er is nu een spaarpotje voor corona gevormd en daaruit worden de lokale lasten betaald, die uit de pandemie voortvloeien. Als dat potje leeg is, dan zal bij het Rijk aangeklopt worden.

De PvdA constateert dat hier in zekere zin sprake is van een protestbegroting.

Het College geeft aan dat niet bekend is wanneer de coronacrisis eindigt. Voor de rest van de begroting kan wel met bekende informatie worden gewerkt. Het College wil de vergelijking met een protestbegroting dan ook niet maken.

Het College gaat in op de vraag betreffende het zwembad. Het zwembad zal kostendekkend geëxploiteerd moeten worden. De exploitatiesubsidie is al verhoogd.

Het College gaat in op de tarieven voor de huishoudelijke zorg en licht toe dat de aanbieders over de salarissen gaan. De gemeente heeft de verplichting om haar tarieven reëel te houden, zodat de aanbieders in staat zijn om de salarissen conform de cao te betalen. De zorgaanbieders zijn daartoe ook verplicht. Het College raadt de raad aan om het volgende Forum af te wachten, dat hierover gaat en waarin verschillende scenario's aan de orde zullen komen.

De veronderstelling is onjuist, dat alle nieuwgebouwde woningen rechtstreeks in handen komen van personen die van buiten Zutphen komen en hier komen wonen. Deze ontwikkelingen worden wel in het oog gehouden, waarbij de beschikbaarheid van woningen ook een aandachtspunt is. In de Forumspecial Wonen kan hier nader bij worden stilgestaan.

Het College geeft aan de vraag inzake de bezuiniging op communicatie niet direct te kunnen beantwoorden. Voorstelbaar is dat een extra bezuiniging ten koste gaat van een aantal communicatieve punten binnen de gemeente. Het College zal dit nader uitzoeken.

Ten aanzien van toerisme wordt voorgesteld extra te bezuinigen op Achterhoek Toerisme. Het risico daarvan is, dat Zutphen minder wordt gepromoot via Achterhoek Toerisme. Tegelijkertijd heeft het College wel veel vertrouwen in de Actielijn Zutphen Hanzesteden. Het is echter evident dat bezuinigingen noodzakelijk zijn.

BewustZW is blij met de beantwoording door de wethouder, temeer daar de burgemeester enkele jaren geleden is aangesteld met de feitelijke opdracht om te zorgen dat Zutphen meer gepromoot wordt. Het zou bijzonder zijn nu te korten op de kansen, die er liggen en de rol van de burgemeester uit te hollen. Spreker is daar geen voorstander van.

Het College geeft aan, dat het heel goed gaat met de promotie van Zutphen. Met Zutphen Hanzesteden is een fantastische lijn uitgezet. De bezuiniging bij Achterhoek Toerisme gaat vanzelfsprekend ten koste van de inspanningen die momenteel voor Zutphen worden geleverd. In de afgelopen jaren is de werkgelegenheid aantoonbaar gegroeid, evenals het aantal bezoekers aan Zutphen. De beoogde doelen die daarvoor zijn gesteld, worden behaald.

Ten aanzien van veiligheid baren de cijfers altijd zorgen. Op het gebied van veiligheid is Zutphen immers een bijzondere stad. Dat is ook terug te zien onder de noemers 'huiselijk geweld' en 'vandalisme'.

De vraag ten aanzien van handhaving dient de raad zelf - aldus het College in onderling debat te beantwoorden. Het College heeft voldaan aan de opdracht, die er lag.

De gemeente Zutphen is onderdeel van de CleanTech Regio en in dat kader is de ambitie vastgelegd om in 2030 energieneutraal te willen zijn. Het College wil zich daaraan houden, maar als een meerderheid van de raad daarvan wenst af te wijken, dan is dat aan de raad.

Burgerbelang vraagt concreet wat het effect is op de begroting, wanneer deze doelstelling wordt uitgesmeerd tot 2050.

Het College schat in, dat dit nauwelijks tot geen verschil zal maken. De meeste activiteiten ten aanzien van duurzaamheid gaan buiten de gemeentelijke begroting om. Daarnaast zijn er lokale en particuliere initiatieven, die ook buiten de gemeentelijke begroting omgaan. Kortom: de snelheid van verduurzaming wordt grotendeels buiten de gemeente om bepaald.

De voorzitter geeft gelegenheid voor afsluitende reacties.

GroenLinks dankt Burgerbelang voor het openen van een fundamenteel debat en herhaalt ook graag het compliment van afgelopen dinsdag.

Bij de laatste versie van de stukken zat een document over de reserves en voorzieningen. GroenLinks herhaalt nogmaals het voorstel richting de raad om hier een Forum over te houden. Het is wenselijk om dit te bespreken om helder te krijgen wat de raad met deze reserves en voorzieningen wenst te bereiken.

De voorzitter geeft aan, dat de fractievoorzitter dit kan meenemen naar het Presidium.

D66 reageert op het voorstel van GroenLinks en vraagt zich af of dit vorig jaar al is gebeurd.

GroenLinks stelt dat in 2019 alle voorzieningen en reserves op de juiste plek zijn gezet en de verschillende types reserves zijn benoemd en her-gegroepeerd. Het verzoek van nu ziet op een aantal interessante posten, waarover raad en College in debat kunnen gaan.

De VVD geeft aan dat in 2019 een aantal bestemmingsreserves is toegevoegd aan de algemene reserve. De vraag is GroenLinks precies wil en met welk doel.

GroenLinks geeft aan dat de lijst, zoals deze nu er nu ligt, nog geen onderwerp van een Forum is geweest.

De ChristenUnie geeft aan de aangekondigde amendementen te willen ondersteunen. Wel wil de fractie graag spreken over de dekking.

De voorzitter stelt vast dat er geen vragen resteren.

Het Forum van 26 oktober is een oordeelsvormend Forum.

Op maandag 9 november vindt besluitvorming plaats tijdens de raadsvergadering.

De voorzitter sluit de vergadering om 21.10 uur.